

Individuella utvecklingsplaner och utvecklingssamtal som leds av barn och ungdomar

På Freinetskolan Mimer har vi under hösten inlett ett arbete med utvecklingssamtal som leds av barn och ungdomar. Bakgrunden är att på ett systematiskt sätt hjälpa barnet /ungdomen att fokusera på sitt eget lärande och att detta ska manifesteras i det utvecklingssamtal som sedan hålls med barnets förälder. Vi har hittat inspiration i skolor i Nya Zeeland, i Padeiaskolorna i USA, i Stenkullens högstadium och på Freinetskolan Bild och Form i Göteborg, där man sedan ett tag bedrivit utvecklingsarbeten med portfolio och elevledda konferenser.

Hur går samtalen till?

På Mimer är barn från 6 år till skolår nio ordförande i sitt eget utvecklingssamtal med föräldern. I samtalet kommuniceras skolarbetet, resultat, mål för arbetet och de strategier som krävs för att nå målen. Utvecklingssamtalen hålls en gång per termin, liksom tidigare. I klassrummet pågår 3-4 sådana utvecklingssamtal samtidigt, d.v.s. 3-4 barn sitter tillsammans med sina föräldrar vid olika bord. Barnens handledare eller mentor går runt i rummet och finns till hands för frågor. En stund sitter pedagogen hos varje konferens för att föredra "sina" punkter på dagordningen. I övrigt hålls hela konferensen av barnet. Samtalet är förberett genom att klassen gemensamt haft utvecklingssamtalen som ett kortare tema under skoltid, där innehållet diskuterats, förberetts och övats. Vissa konferensdagar har därefter schemalagts i anslutning till temat.

Förberedelser

Arbetssättet introduceras för föräldrarna under hösten genom att rektor skriver brev till samtliga föräldrar med information om hur konferenserna kommer att läggas upp. På gemensamt föräldramöte informerar därefter arbetslagets pedagoger närmare och föräldrarna har möjlighet att ställa frågor. Här diskuteras också föräldrarnas roll i samtalet och vilka frågor som kan vara bra att ställa till sitt barn i konferensen. Tid för konferenserna och för temat meddelas.

Temat

Temat i barngruppen startar genom att klassen tillsammans diskuterar vad som är viktiga kvaliteter att ta upp i samtalet, hur man ska välja ut saker osv. Man kommer också överens om en gemensam dagordning.

Arbetet fortsätter med att de studerande väljer ut material, resultat och uppgifter som ska presenteras inom varje ämnesområde. På Freinetskolan Mimer använder vi utvecklingsscheman och "Rubrics" som grund för samtalet, för att underlätta uppföljningen. Mer om det kan du läsa på Mimers hemsida under "Våra utvecklingsarbeten". För varje ämnesområde kommunicerar den studerande med respektive lärare om vad som är viktigt att ta upp.

Därefter skriver barnet ett förslag till samtalsunderlag, som hon/han kommunicerar med mentorn. Barnet skriver därefter och bjuder in föräldern och ber också föräldern

att före samtalt komma med punkter som den vill ha med i samtalet. Punkterna vägs in i utkastet. Nu finns ett färdigt manus för samtalet och det är dags att öva samtalet i rollspel tillsammans med en kamrat som får föreställa mamma eller pappa. Kamraten kan på så sätt kommentera och ge feedback på vad som ytterligare behöver förtydligas eller tas fram och barnet får en möjlighet att öva sin ordföranderoll.

Samtalet och efterarbete

Till samtalet kommer 3-4 föräldra/barnpar till samma tid och mentorn går runt, finns till hands och har också sin egen punkt på dagordningen i alla 3-4 grupperna. Det säger sig självt att samtalet nu inte kan koncentreras på problem. Det är ju heller inte meningen! Alla barn har rätt till ett samtal som fokuserar på deras positiva utveckling. Skulle det finnas problemområden får dessa tas upp i ett särskilt samtal, där man istället skriver ett åtgärdsprogram för hur problemet ska åtgärdas och lösas.

Vid samtalet skriver antingen barnet eller föräldern protokoll. Det är en fråga om ålder, skrivfärdighet och säkerhet. Protokollet bildar tillsammans med utvecklingsscheman och "rubrics", som beskriver kunskapsutvecklingen, den individuella arbetsplanen.

Direkt efter samtalet, fortfarande på plats i klassrummet, skriver föräldern ett brev till sitt barn, med reflektioner efter konferensen. Barnet skriver också ett tackbrev till föräldern någon av de närmaste dagarna i klassen.

Barnet skriver också ner sin utvärdering av processen och kommunicerar den och målen med mentorn, som också för till sina kommentarer. Därefter förs all dokumentation in i barnets pärm (eller portfölj).

Vinster vid ett liknande arbete i Paideiaskolorna

Vid Paideiaskolorna i USA har man under ett flerårigt projekt följt ett liknanden utvecklingsarbete i skolor, både i välartade medelklassområden och i rena slumskolor i North Carolina, Harlem och Chicago. Projektets resultat har följts upp mycket noggrant. Resultatet visar bl.a. att kommunikationen mellan barn- förälder om skolverksamheten förbättras, även efter samtalet och att kommunikationen mellan skola och hem ökar och förbättras.

Barnens/ungdomarnas resultat på motsvarigheten till nationella prov och i tester förbättras under projektperioden. De tar ett större ansvar för det egna lärandet och självförtroendet ökar. Deras förmåga att organisera, kommunicera, tänka kritiskt och att leda ökar, liksom deras förmåga till självvärdering och målformulering.

Föräldrarna anser att de får bättre insyn i lärandet, de känner sig mer avslappnade i situationen och anser att de fått större inflytande och bättre kommunikation med skolan. De tar också en större roll i sitt barns skolutveckling än tidigare, något som också pedagogerna bekräftar.

Pedagogerna menar att barnen tar större ansvar för det egna lärandet. De menar att utvärdering och målskrivning nu blivit mer effektiva och autentiska och att konferenstiden används mycket mer effektivt. De menar också att de, efter

uppbyggnadsfasen, använder mindre arbetstid till detta till förmån för andra arbetsområden.

Källor och tips på mer läsning

www.mimer.org

www.askeric.org

www.bbi.school.nz

Changing the view: Student-Led Parent Conferences, Austin Terry, Scholastic Inc 1994

Implementing Student-Led Conferences, Bailey Jane, Guskey Thomas R, Corwin Press Inc 2001

Student led Conferences, Grant J, Heffler B, Mereweather K, Pembroke Publishers Ltd 1995

Student-Led Conferencing, Using Showcase Portfolios, Benson Barbara, Barnett Susan, Corwin Press Inc 1999